

**«ՍՏԱՆԴԱՐՏԱՑՄԱՆ և ԶԱՓԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ
ՄԱՐՄԻՆ» ՓԲԸ**

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ**

ՋԻ ԷՄ ՔՈՆՍԱԼԹ ՓԲԸ

Աուդիտորական և խորհրդատվական ընկերություն

Էլ. հասցե՝ consultgmlc@gmail.com, վեբ կայք՝ www.gmconsult.am_hbn, +37441451172

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Ստանդարտացման և չափագիտության ազգային մարմին» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին և ղեկավարությանը

ՎԵՐԱՊԼԱՆՈՒՄՈՎ ԿԱՐԾԻՔ

Մեր կողմից իրականացվել է «Ստանդարտացման և չափագիտության ազգային մարմին» ՓԲԸ-ի (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

Մեր կարծիքով բացառությամբ «Վերապահումով Կարծիքի հիմքեր» բաժնում նկարագրված հանգամանքի հնարավոր ազդեցության՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ):

ՎԵՐԱՊԼԱՆՈՒՄՈՎ ԿԱՐԾԻՔԻ ՀԻՄՔԵՐ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված հիմնական միջոցները վերջին անգամ վերագնահատվել է մինչև ՀՀ կառավարության 2019թ. հոկտեմբերի 24-ի թիվ 1472-Ա որոշումը, համաձայն որի «Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ» և «Չափագիտության ազգային ինստիտուտ» ՓԲ ընկերությունները վերամիավորվել են և ստեղծվել է վերջիններիս իրավահաջորդ «Ստանդարտացման և չափագիտության ազգային մարմին» ՓԲԸ-ն: Եթե Ընկերությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին կամ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ սահմանված կարգով վերագնահատեր հիմնական միջոցները, ապա այն հաստատապես կտարբերվեր ֆինանսական վիճակում ներկայացված արժեքից: Մենք հնարավորություն չենք ունեցել գնահատել նախորդ և հաշվետու ամսաթվերի դրությամբ հիմնական միջոցների իրական արժեքի որոշման ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրը) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ԱՅԼ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ

Ընկերության 2023թ. տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտի չեն ենթարկվել:

ՋԻ ԷՄ ՔՈՆՍԱԼԹ ՓԲԸ

Աուդիտորական և խորհրդատվական ընկերություն

էլ. հասցե՝ consultgmllc@gmail.com, վեբ կայք՝ www.gmconsult.am, հեռ.՝ +37441451172

ՊԵՎՎԱՐՈՒԹՅԱՆ և ԿԱՌԱՎՐՄԱՆ ՕՂԱԿՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու (եթե կիրառելի է), ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Ընկերությունը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

ԱՌՌԻՏԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌՌԻՏԻ ՀԱՄԱՐ

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն , որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցված կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրնաց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք պմասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- Բացահայտում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսցող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտոմնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ

ՋԻ ԷՄ ԲՈՆՍԱԼԹ ՓԲԸ

Աուդիտորական և խորհրդատվական ընկերություն

էլ. հասցե՝ consultgmllc@gmail.com, վեբ կայք՝ www.gmconsult.am, հեռ.՝ +37441451172

Ընկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարված հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Ընկերության անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ Ընկերությունը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Ք. Երևան, 15.09.2025թ.

ՋԻ ԷՄ ԲՈՆՍԱԼԹ ՓԲԸ

Գլխավոր տնօրեն՝

Որակավորված աուդիտոր

Գոհար Մարգարյան

Գայանե Թովմասյան

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	2
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	5
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	6

«Ստանդարտացման և չափագիտության ազգային մարմին» ՓԲԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

‘000 դրամ	Ծանոթ.	31/12/24	31/12/23
Ակտիվ			
Հիմնական միջոցներ	8	1,159,960	1,246,615
Ոչ նյութական ակտիվներ		40,393	41,367
Այլ		6,420	6,420
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		1,206,773	1,294,402
Պաշարներ	9	18,792	19,809
Պատրաստի արտադրանք		266	266
Դեբիտորական պարտքեր	10	72,141	75,444
Տրված կանխավճարներ	11	35,431	6,952
Տրված փոխառություններ	12	49,000	63,192
Դրամական միջոցներ	13	1,172,053	422,649
Այլ ընթացիկ ակտիվներ		2,492	1,601
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		1,350,175	589,913
Ընդամենը ակտիվներ		2,556,948	1,884,435
Սեփական կապիտալ	14		
Կանոնադրական կապիտալ		244,749	244,749
Էմիսիոն եկամուտ		(53,802)	(53,802)
Գլխավոր պահուստ		36,712	36,712
Վերագնահատման պահուստ		87,890	87,890
Կուտակված շահույթ		373,651	306,605
Ընդամենը սեփական կապիտալ		689,200	622,154
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	15	1,766,878	1,158,369
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		1,766,878	1,158,369
Կրեդիտորական պարտքեր	16	19,628	9,707
Ստաված կանխավճարներ	17	21,122	15,446
Պարտքեր շահույթահարկի գծով		19,208	16,779
Այլ հարկեր և պարտադիր վճարներ	18	38,557	39,643
Այլ պարտավորություններ		2,355	22,217
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		100,870	103,792
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		2,556,948	1,884,315

Սույն Ֆինանսական հաշվետվությունները ընդունվել և հաստատվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 29.08.2025թ.

 Արամ Բավսյան
 «Ստանդարտացման և չափագիտության ազգային մարմին» ՓԲԸ տնօրենի ժ/պ

 Լուսինե Մովսիսյան
 Փորձագետ հաշվապահ

**«Ստանդարտացման և չափագիտության ազգային մարմին» ՓԲԸ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

‘000 դրամ	Ծանոթ.	2024	2023
Հասույթ	19	1,155,246	1,026,136
Վաճառքի ինքնարժեք	19	(754,249)	(667,916)
Համախառն շահույթ (վնաս)		400,997	358,220
Գործառնական այլ եկամուտներ	20	24,043	21,804
Վարչական ծախսեր	21	(361,027)	(292,802)
Գործառնական այլ ծախսեր		(3,377)	(1,724)
Գործառնական շահույթ (վնաս)		60,636	85,498
Հիմնական միջոցների օտարումից եկամուտներ		83	602
Ֆինանսական եկամուտներ	22	20,303	15,951
Շնորհներից և անհատույց ստացումներից զուտ եկամուտ (ծախս)		103,485	72,583
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ ծախս(եկամուտ)		(846)	904
Շահույթ (վնաս) մինչև հարկումը		183,661	175,538
Շահութահարկի գծով ծախս (եկամուտ)	23	(39,873)	(33,691)
Զուտ շահույթ (վնաս)		143,788	141,847
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք		143,788	141,847

Ալբերտ Բարսյան
«Ստանդարտացման և չափագիտության
ազգային մարմին» ՓԲԸ տնօրենի ծ/ա

Լուսինե Մովսիսյան
Փորձագետ հաշվապահ

**«Ստանդարտացման և չափագիտության ազգային մարմին» ՓԲԸ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

‘000 դրամ	Կանոնադրա կան կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնագա տման պահուստ	Կուտակվա ծ շահույթ (վնաս)	Ընդամենը
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	244,749	(53,802)	30,049	87,890	223,304	532,190
Համապարփակ եկամուտ					141,847	141,847
Շահաբաժիններ					(51,883)	(51,883)
Ներքին շարժեր			6,663		(6,663)	
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	244,749	(53,802)	36,712	87,890	306,605	622,154
Համապարփակ եկամուտ					143,788	143,788
Շահաբաժիններ					(76,742)	(76,742)
Ներքին շարժեր						
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	244,749	(53,802)	36,712	87,890	373,651	689,200

Ալբերտ Բաբայան
«Ստանդարտացման և չափագիտության
ազգային մարմին» ՓԲԸ տնօրենի ժ/պ

Լուսինե Մովսիսյան
Փորձագետ հաշվապահ

«Ստանդարտացման և չափագիտության ազգային մարմին» ՓԲԸ
 Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

‘000 դրամ	2024	2023
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Մատուցած ծառայություններից ստացված դրամական միջոցներ	1,392,187	1,226,487
Այլ մուտքեր	19,600	23,836
Մատակարարներին վճարված դրամական միջոցներ	(38,712)	(35,884)
Վճարումներ ծառայությունների դիմաց	(107,302)	(91,074)
Աշխատակիցներին վճարված դրամական միջոցներ	(793,926)	(728,885)
Վճարումներ պետական բյուջե	(252,928)	(219,192)
Այլ վճարներ	(39,590)	(4,922)
Գործառնական գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր	179,329	170,366
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Դրամաշնորհ	676,119	
Հիմնական միջոցների վաճառքից	-	
Տրված փոխառությունների մարումից	6,000	-
Տոկոսների ստացումից	19,262	15,951
Հիմնական միջոցների ձեռքբերումից	(4,044)	(7,558)
Փոխառությունների տրամադրումից	(25,000)	(46,377)
Շահաբաժնի ստացումից	-	
Ներդրումային գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր	672,337	(37,983)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Փոխառությունների ստացումից		
Փոխառությունների մարումից		
Շահաբաժինների վճարումից	(101,522)	(71,367)
Տոկոսների վճարումից		
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր	(101,522)	(71,367)
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	750,144	61,016
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ	(740)	865
Դրամական միջոցների մնացորդը առ 1 հունվարի	422,649	360,768
Դրամական միջոցների մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,172,053	422,649

Մ. Գ.

Ալբերտ Բարայան
 «Ստանդարտացման և չափագիտության
 ազգային մարմին» ՓԲԸ տնօրենի ժ/ա

Լուսինե Մովսիսյան
 Փորձագետ հաշվապահ

1. Ընդհանուր դրույթներ

Ընկերության կանոնադրությունը հաստատվել է ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարի 2020թ. մարտի 6-ի N 344-Ա հրամանով: «Ստանդարտացման և չափագիտության ազգային մարմին» փակ բաժնետիրական ընկերությունը, (այսուհետ՝ Ընկերություն) ստեղծվել է ՀՀ կառավարության 2019թ. հոկտեմբերի 24-ի «Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ» և «Չափագիտության ազգային ինստիտուտ» փակ բաժնետիրական ընկերությունները միաձուլման ձևով վերակազմակերպելու և «Ստանդարտացման և չափագիտության ազգային մարմին փակ բաժնետիրական ընկերություն ստեղծելու մասին» թիվ 1472-Ա որոշման համաձայն «Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ» և «Չափագիտության ազգային ինստիտուտ» փակ բաժնետիրական ընկերությունների միաձուլման միջոցով վերակազմակերպման արդյունքում և հանդիսանում է դրանց իրավահաջորդը՝ փոխանցման ակտերին համապատասխան:

Ընկերության գործունեության նպատակն է «Չափումների միասնականության ապահովման մասին» ու «Ստանդարտացման մասին» ՀՀ օրենքներով սահմանված իր իրավասությունների սահմաններում գործառույթների իրականացումը և ՀՀ-ում և նրա սահմաններից դուրս տնտեսական գործունեություն իրականացնելու ճանապարհով շահույթի ստացումը:

Ընկերությունն իր առջև դրված նպատակներն իրականացնելու համար զբաղվում է գործունեության հետևյալ հիմնական տեսակներով, այդ թվում՝

- ընդունում և գործողության մեջ է դնում, դադարեցնում է ազգային, միջազգային, տարածաշրջանային, միջպետական ստանդարտները,
- ստանդարտացման ազգային համակարգի ստանդարտներով սահմանում է ստանդարտացման աշխատանքների կատարման կազմակերպամեթոդական և ընդհանուր տեխնիկական կանոնները, ընթացակարգերը, ինչպես նաև միջազգային, տարածաշրջանային, միջպետական ստանդարտների և այլ պետությունների ազգային ստանդարտների կիրառման կարգը,
- կազմակերպում է ազգային, միջազգային, տարածաշրջանային, միջպետական, ազգային ստանդարտների նախագծերի փորձաքննություն,
- վարում է հաստատված չափման միջոցների և ստանդարտ նմուշների գրանցամատյան,
- ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետությունը ստանդարտացման և չափագիտական միջազգային, տարածաշրջանային և միջպետական ստանդարտացման, չափագիտության ազգային շահերից,
- մասնակցում է միջազգային, տարածաշրջանային և միջպետական ստանդարտացման և չափումների միասնականության ապահովմանն ուղղված աշխատանքներին,
- իր իրավասության շրջանակներում ապահովում է ստանդարտացման և չափագիտության միջազգային և տարածաշրջանային այն կազմակերպությունների կանոնների և պարտավորությունների կատարումը, որոնց անդամակցում է Հայաստանի Հանրապետությունը,
- ստեղծում է ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովները և համակարգում դրանց գործունեությունը,
- ստեղծում և վարում է ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերի ազգային ֆոնդը, կանոնակարգող մարմնի հանձնարարությամբ նախապատրաստում և հրապարակում է տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների պահպանումն ապահովող ստանդարտների ցանկը,
- իրականացնում է ազգային, միջազգային, տարածաշրջանային և միջպետական ստանդարտների վաճառք,

**«Ստանդարտացման և չափագիտության ազգային մարմին» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

- կազմակերպում է ստանդարտացման, չափագիտության և համապատասխանության գնահատման բնագավառում կադրերի մասնագիտացում և վերապատրաստում, համապատասխանության գնահատման բնագավառում մասնագետների համապատասխան ուսուցում և որպես փորձագետներ որակավորում, դրանց արդյունքների հիման վրա նշված բնագավառներում շնորհում է համապատասխան վկայագրեր,
- կազմակերպում ու անցկացնում է դասընթացներ, սեմինարներ և գիտաժողովներ
- իրականացնում է ազգային, միջազգային, տարածաշրջանային ստանդարտների, ստանդարտացման բնագավառի կանոնների, նորմերի և ուղեցույցների, կազմակերպության ստանդարտների (տեխնիկական պայմանների), ինչպես նաև դրանց փոփոխությունների փորձաքննությունը և հաշվառումը,
- իրականացնում է ազգային ստանդարտների (Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվող միջազգային, միջպետական և տարածաշրջանային) տեղեկատվական համակարգերում ընդհանուր օգտագործման էլեկտրոնային ձևով վարման աշխատանքները,
- իրականացնում է արտադրանքի, ծառայությունների կառավարման համակարգերի, անձանց համապատասխանության պարտադիր և կամավոր հավաստման աշխատանքներ,
- կատարում է արտադրանքի լաբորատոր փորձարկումներ,
- իրականացնում է ստանդարտացման, չափագիտության և համապատասխանության գնահատման բնագավառներում խորհրդատվական աշխատանքներ, մատուցում է տեղեկատվական ծառայություններ
- իրականացնում է ստանդարտացման, համապատասխանության գնահատման և չափագիտության բնագավառներում տեղեկատվական գրքույկների, տեղեկագրերի, ձեռնարկների, կատալոգների, մասնագիտական այլ գրքերի և տեղեկագրքերի նախապատրաստումը և հրատարակումը,
- իրեն վերապահված իրավասությունների շրջանակներում իրականացնում է ստանդարտացման և չափագիտության բնագավառներում պետական քաղաքականություն
- ստեղծում, կատարելագործում, պահպանում և կիրառում է մեծությունների միավորների էտալոնները, ստեղծում է մեծությունների միավորների չափերի փոխանցման համակարգը,
- իրականացնում է չափագիտության բնագավառում գիտական հետազոտություններ,
- իրականացնում է ազգային չափանմուշների (էտալոնների) պահպանումը,
- իրականացնում է ազգային չափանմուշների (էտալոնների) միջպետական և միջազգային չափանմուշների հետ բաղդատումը, ապահովում է ազգային չափանմուշների հետևելիությունը,
- իրականացնում է չափման միջոցների և ստանդարտ նմուշների համապատասխանության փորձարկումներ՝ տեսակի հաստատման նպատակով,
- տալիս է չափման միջոցների ստանդարտ նմուշների տեսակի հաստատման և /կամ/ մերժման մասին
- եզրակացություն,
- իրականացնում է չափման միջոցների ստուգաչափում, տրամաչափարկում, եզակի օրինակով արտադրվող և ներմուծվող չափման միջոցների չափագիտական վկայագրում, չափագիտական փորձաքննություն, ստանդարտ նմուշների վկայագրում,

- կատարում է փորձարկման սարքավորումների և ստենդների վկայագրում չափումների միասնականության ապահովման համակարգում,
- ստանդարտ նմուշների, չափման միջոցների ստեղծում, նորոգում, արտադրություն և վաճառք,
- կատարում է չափումների կատարման, ստուգաչափման և տրամաչափարկման մեթոդիկաների մշակում, հաստատում և վկայագրում:

Ընկերության կանոնադրության վերջին փոփոխությունը գրանցվել է 2023թ-ի դեկտեմբերի 21-ին համաձայն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարի 2023թ. Դեկտեմբերի 13-ի N 2540-Ա հրամանի: Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք.Երևան, Կոմիտասի պողոտա, 49/4 շենք:

Աշխատակիցների ամսեկան միջին թվաքանակը հաշվետու տարում կազմում է 185 աշխատակից , 2023թ.-ին՝ 182:

2. Պատրաստման հիմունքներ

2.1 Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից մշակված և հրապարակված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Ներկայացման Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՆՄՍ) և Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի (ՖՀՄՄԿ) կողմից թողարկված Մեկնաբանությունների համաձայն: Համեմատական տեղեկատվությունը և ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են Ընկերության ֆինանսական գործունեության արդյունքները և դրամական հոսքերը 31.12.2024թ. ավարտված տարվա համար:

2.2 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

2.3 Անընդհատության սկզբունք

Ղեկավարությունը պատրաստել է սույն ֆինանսական հաշվետվությունները անընդհատության սկզբունքի հիման վրա: Ղեկավարության այս դատողությունները հիմնված են Ընկերության ֆինանսական վիճակի, ընթացիկ պլանների, գործառնությունների շահութաբերության և ֆինանսական ռեսուրսների մատչելիության, ինչպես նաև Ընկերության ապագա գործունեության նկատմամբ մակրոտնտեսական վերջին փոփոխությունների ազդեցության վերլուծության հիման վրա:

Գնահատումներ կատարելուց հետո Ընկերության ղեկավարությունը ողջամիտ ակնկալիք ունի, որ Ընկերությունը տեսանելի ապագայում կարող է ապահովել իր գործունեության անընդհատությունը: Հետևաբար իր ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Ընկերությունը շարունակում է հիմնվել անընդհատության սկզբունքի վրա, այդ իսկ պատճառով սույն ֆինանսական հաշվետվությունները չեն պարունակում որևէ ճշգրտումներ, որոնց անհրաժեշտությունն ի հայտ կգար այն դեպքում, եթե Ընկերությունը ի վիճակի չլիներ ապահովել իր գործունեության շարունակականությունը:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած դատողությունների, գնահատումների և ենթադրությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք առավել էական ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է ստորև՝

3. Գործառնական և ներկայացման արժույթը

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Ընկերությունն իրականացնում է իր գործունեությունը (գործառնական արժույթ):

Ընկերության գործառնական արժույթ է հանդիսանում ՀՀ դրամը, քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ցույց է տրված հազար դրամներով՝ առանց ստորակետից հետո տասնորդական նիշի:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական հիմնադրույթները

4.1 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվառվում են անորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

➤ Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են՝

- ա) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են առանձին դասակարգմամբ,
- բ) համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին մեկ հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար, Ընկերությունը ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախսերի բաժանումը (վերլուծումը)՝ օգտագործելով դրանց գործառույթի վրա հիմնված դասակարգումը,
- գ) սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար,
- դ) դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի մասին տեղեկատվությունը ներկայացվում է՝ օգտագործելով ուղղակի մեթոդը: Վճարված տոկոսները են որպես ֆինանսավորման, ստացված տոկոսներն ու շահաբաժինները՝ որպես ներդրումային գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքեր: Վճարված հարկերը դասակարգվում են որպես գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքեր,
- ե) ծանոթագրություններ, որոնք բաղկացած են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համառոտ նկարագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից,

Ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր գումարների՝ նախորդ ժամանակաշրջանի(նախորդ տարի) համադրելի տեղեկատվությունը: Երբ Ընկերությունն իր ֆինանսական հաշվետվություններում փոփոխում է

հողվածների ներկայացումը կամ դասակարգումը, ապա վերադասակարգում է համադրելի գումարները, բացի այն դեպքերից, երբ վերադասակարգումն անիրագործելի է: Ընկերության նախորդ տարվա հաշվետվությունները աուդիտորական ուսումնասիրության չեն ենթարկվել:

4.2 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցի յուրաքանչյուր (հիմնական) բաղկացուցիչ (առանձնացնելի միավոր), որի սկզբնական արժեքը հիմնական միջոցի ամբողջ արժեքում էական է, կամ ունի տնտեսական օգուտների սպառման նշանակալիորեն տարբեր մոդել, կամ ունի նշանակալիորեն տարբեր օգտակար ծառայություն, հաշվառվում է որպես առանձին միավոր:

Հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչները հիմնական միջոցի միավորի կազմում հաշվառվում են առանձին:

Չափումը ճանաչման պահին

Հիմնական միջոցի միավորը, որը կարող է ճանաչվել որպես ակտիվ, պետք է չափվի իր սկզբնական արժեքով, որը ճանաչման ամսաթվի դրությամբ անհապաղ վճարման գնի համարժեքն է: Երբ վճարումը վճարման նորմալ պայմաններով նախատեսված ժամկետից հետաձգվում է, անհապաղ վճարման գնի համարժեքի և ընդհանուր վճարումների տարբերությունը ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս՝ հետաձգված ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ եթե նշված տոկոսային ծախսումը կապիտալացվում է:

Սկզբնական արժեքի տարրերն են, մասնավորապես՝ գնման գինը, ներկրման տուրքերը, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսում: Գործարկման և նման նախարտադրական ծախսումները հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքում չեն ներառվում: Սկզբնական արժեքը որոշելիս առևտրային զեղչերը և արտոնությունները հանվում են:

Չափումը ճանաչումից հետո

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների բոլոր դասերի նկատմամբ կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը որոշելիս հաշվի են առնվում հետևյալ գործոնները,

- ա) Ընկերության կողմից ակտիվի ենթադրվող օգտագործելիությունը,
- բ) ակնկալվող ֆիզիկական մաշվածությունը,
- գ) տեխնիկական հնացածությունը,
- դ) հիմնական միջոցի օգտագործման իրավական կամ նման այլ սահմանափակումներ:

Ընկերությունը հիմնական միջոցների խմբերի նկատմամբ կիրառում է հետևյալ օգտակար ծառայությունները,

Շենքեր	20-40 տարի
Կառուցվածքներ	20-40 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	5-10 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	8-10 տարի
Արտադրատնտեսական գույք, գործիքներ	5-8 տարի

Հաշվողական և համակարգչային տեխնիկա
Այլ հիմնական միջոցներ

1-5 տարի
8 տարի

Հողամասն ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայություն, հետևաբար դրա համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ երբ այն գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է՝ ղեկավարության նախանշած նպատակով այն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ ՖՀՄՍ 5-ի համաձայն որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու (կամ որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված օտարման խմբում ներառվելու) և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով:

Հիմնական միջոցի մաշվածության գումարը իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Հետագա ծախսումները

Հիմնական միջոցի միավորին վերաբերող հետագա ծախսումներն ավելացվում են դրա հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում են), եթե այդ ծախսումները բավարարում են ճանաչման չափանիշները: Մասնավորապես, հիմնական միջոցի միավորի վրա նոր մասի ավելացման, կամ հիմնական միջոցի միավորի մի մասի պարբերաբար փոխարինման ծախսումները ավելացվում է հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում է): Հիմնական միջոցների փոխարինվող մասերը ենթակա են ապաճանաչման: Ամենօրյա սպասարկման ծախսումները չեն ավելացվում հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքին (չեն կապիտալացվում):

Ապաճանաչում

Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ապաճանաչվի, երբ՝

ա) այն օտարվում է, կամ

բ) ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ չի ակնկալվում դրա օգտագործումից կամ օտարումից:

4.3 Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույքը, որը պահվում է վարձակալական եկամուտ ստանալու և/կամ դրա արժեքի աճի նպատակով, սկզբնապես հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ ներառելով գործարքի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներդրումային գույքը չափվում է իրական արժեքով:

Ներդրումային գույքի իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում այն առաջացել է:

Ներդրումային գույքից ստացված վարձակալական եկամուտը և գործառնական ծախսերը ներառված են համապատասխանաբար հատույթում և այլ ծախսերում :

4.4 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հետազոտության փուլ

Հետազոտությունից (կամ ներքին նախագծի հետազոտության փուլից) առաջացող ոչ նյութական ակտիվները չեն ճանաչվում: Հետազոտության (կամ ներքին նախագծի հետազոտության փուլի) ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց տեղի ունենալու պահին:

Ներստեղծված գույվիլը չպետք է ճանաչվի որպես ակտիվ:

Ներստեղծված մակնիշները, հրապարակումների անունները, հաճախորդների ցուցակները և ըստ էության նմանատիպ միավորները չպետք է ճանաչվեն որպես ոչ նյութական ակտիվներ:

Մշակման փուլ

Մշակումից (կամ ծրագրի մշակման փուլից) առաջացող ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը կարող է ցուցադրել ստորև բերվածն ամբողջությամբ՝

ա) ոչ նյութական ակտիվը այնպիսի ավարտուն վիճակի հասցնելու տեխնիկական իրագործելիությունը, որ այն մատչելի լինի օգտագործման կամ վաճառքի համար,

բ) ոչ նյութական ակտիվը ավարտին հասցնելու և այն օգտագործելու կամ վաճառելու իր մտադրությունը,

գ) ոչ նյութական ակտիվը օգտագործելու կամ վաճառելու իր կարողությունը,

դ) այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվն առաջացնելու հնարավոր ապագա տնտեսական օգուտներ: Ի թիվս այլոց, Ընկերությունը պետք է ցուցադրի ոչ նյութական ակտիվի միջոցով ստեղծվող արդյունքի կամ հենց այդ ոչ նյութական ակտիվի համար շուկայի առկայությունը, կամ, եթե ակտիվը օգտագործվելու է Ընկերության ներսում, ապա ոչ նյութական ակտիվի օգտակարությունը,

ե) մշակումն ավարտին հասցնելու և ոչ նյութական ակտիվն օգտագործելու կամ վաճառելու համար անհրաժեշտ համապատասխան տեխնիկական, ֆինանսական և այլ միջոցների առկայությունը,

զ) ոչ նյութական ակտիվին մշակման ընթացքում վերագրելի ծախսումները արժանահավատորեն չափելու իր կարողությունը:

Չափումը ճանաչման պահին

Ոչ նյութական ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով:

Ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է՝

(ա) դրա գնման գինը՝ ներառյալ ներկրման տուրքերն ու գնման չփոխհատուցվող հարկերը՝ առևտրային զեղչերը և արտոնությունները հանելուց հետո,

(բ) ակտիվն իր նպատակային օգտագործման վիճակին բերելու հետ կապված ցանկացած ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները:

Հետագա չափում

Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվը հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (հաշվի առած հետագա ավելացվող ծախսումները)՝ հանած ցանկացած կուտակված ամորտիզացիա և ցանկացած կուտակված արժեզրկումից կորուստ:

Ամորտիզացիա

Ամորտիզացիան պետք է հաշվարկվի այն պահից, երբ ակտիվը մատչելի է օգտագործման համար՝ հետևյալ օգտակար ծառայությունից ելնելով,

- > Համակարգչային ծրագիր 10 տարի
- > Լիցենզիաներ 10 տարի
- > Այլ ոչ նյութական ակտիվներ 5 տարի

Ոչ նյութական ակտիվի մնացորդային արժեքը գնահատվում է զրո, իսկ ամորտիզացիայի հաշվարկման կիրառվող մեթոդն է գծային մեթոդը:

4.5 Ակտիվների արժեզրկում

Սույն պարագրաֆի դրույթները վերաբերում են հիմնական միջոցներին, ոչ նյութական ակտիվներին և վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներին:

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատում է՝ առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե առկա է որևէ այդպիսի հայտանիշ, ապա Ընկերությունը գնահատում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Եթե առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի՝ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել, ապա փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է առանձին ակտիվի համար: Եթե հնարավոր չէ գնահատել առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը, Ընկերությունը որոշում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը (ակտիվի դրամաստեղծ միավոր):

Արժեզրկումից կորուստ

Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը այն և միայն այն դեպքում, եթե ակտիվի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է, քան դրա հաշվեկշռային արժեքը: Այդ նվազումն իրենից ներկայացնում է արժեզրկումից կորուստ:

Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված գումարով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից ցանկացած կորուստ դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեգրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով:

Արժեզրկումից կորստի հակադարձում

Արժեզրկումից կորստի հակադարձմանը վերագրելի ակտիվի ավելացած հաշվեկշռային արժեքը չպետք է գերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան ամորտիզացիայի կամ մաշվածության), եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

Ակտիվի, բացառությամբ գուդվիլի, գծով արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչելուց հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեգրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով:

4.6 Պաշարներ

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է

օգտագործելով միջին կշռված արժեքի մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

Հետագա չափում

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքը իջեցվում է մինչև իրացման զուտ արժեքի մակարդակ՝ ըստ տեսակների հաշվեկշիռի ամսաթվի դրությամբ:

Պաշարների ինքնարժեքի ցանկացած իջեցման գումար՝ մինչև իրացման զուտ արժեք, և պաշարների բոլոր կորուստները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ կատարվել է ինքնարժեքի իջեցումը կամ առաջացել է կորուստը:

Պաշարների ցանկացած իջեցման գումարի ցանկացած վերականգնման գումար, որը առաջացել է իրացման զուտ արժեքի աճից, ճանաչվում են որպես պաշարների՝ ծախս ճանաչված գումարի նվազեցում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ տեղի է ունեցել վերականգնումը:

Ոչ իրացվելի պաշարները դուրս են գրվում իրենց հաշվեկշռային արժեքով: Ոչ իրացվելի են այն պաշարները, որոնք չեն իրացվել կամ օգտագործվել հաշվեկշռում հաշվառելուց 12 ամսվա ընթացքում և որոնք հավանական է, որ որևէ այլ ձևով չեն օգտագործվի՝ կապված դրանց բարոյական հնացման, որակի վատացման և այլ պատճառներով:

4.7 Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչում

«Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով: Այլ բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով՝ հաշվի առած գործարքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքը լավագույնս ներկայացվում է գործարքի գնով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթը կամ վնասը գրանցվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է բացահայտվել միևնույն գործիքում դիտարկելի շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի մուտքային տվյալները ներառում են միայն դիտարկելի շուկայական տվյալները:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում, Չափման կատեգորիաներ

Ընկերությունը դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները՝ օգտագործելով հետևյալ չափման կատեգորիաները, չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամուտի միջոցով և չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Պարտքային ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն ու հետագա չափումը կախված է (i) ակտիվների պորտֆելի կառավարման համար Ընկերության բիզնես մոդելից, և (ii) ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերից:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում, Բիզնես մոդել

Բիզնես մոդելը այն եղանակն է, որն օգտագործելով Ընկերությունը կառավարում է ակտիվները՝ դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու համար, արդյոք Ընկերության նպատակն է, (i) ակտիվներից միայն պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացումը («ակտիվների պահումը պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման համար») կամ (ii) պայմանագրային դրամական հոսքերի և ակտիվների վաճառքից առաջացող դրամական հոսքերի ստացումը («ակտիվների պահումը պայմանագրային դրամական հոսքերի և վաճառքի համար»), կամ, եթե կիրառելի չէ ոչ (i) կետը և ոչ էլ (ii) կետը, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «այլ» բիզնես մոդելների մաս և չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում, դրամական հոսքերի հատկանիշներ,

Եթե բիզնես մոդելը նախատեսում է ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման և վաճառքի համար, Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք դրամական հոսքերը ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսագումարի վճարումները:

Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգում

Ֆինանսական գործիքները վերադասակարգվում են միայն այն դեպքում, երբ ամբողջությամբ փոփոխվում է այդ պորտֆելի կառավարման բիզնես մոդելը: Վերադասակարգումը իրականացվում է առաջընթաց՝ բիզնես մոդելի փոփոխությունից հետո առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում-ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստ

Ելնելով կանխատեսումներից, Ընկերությունը հաշվարկում է ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքների հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ընկերությունը չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները և ճանաչում յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվների համար պարտքային կորուստների գնահատված պահուստը: Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը արտացոլում է (i) անաչառ և կշռադատված հավանական գումարը, հաշվի առնելով հնարավոր արդյունքների տիրույթը, (ii) դրամի արժեքը ժամանակի մեջ և (iii) բոլոր հիմնավոր և հաստատված տեղեկատվությունը անցյալի իրադարձությունների վերաբերյալ, ներկա պայմանները և ակնկալվող ապագա տնտեսական պայմանները՝ հասանելի հաշվետու ամսաթվին՝ առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները ներկայացվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ հանած ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստը: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների ամորտիզացված արժեքի փոփոխությունները, առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստի, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունները արտացոլվում են այլ համապարփակ եկամտում՝ «այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներից եկամուտները՝ հանած ծախսերը» հոդվածում:

Ընկերությունը կիրառում է արժեզրկման համար «ետաստիճան» մոդել՝ հիմնվելով սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային հատկանիշների փոփոխությունների վրա: Ֆինանսական գործիքը, որը սկզբնական ճանաչման պահին չի համարվում արժեզրկված, դասակարգվում է դաս 1-ում: Դաս 1-ի ֆինանսական ակտիվների համար ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են մի գումարով, որն հավասար է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարին, որը կարող է առաջանալ դեֆոլտի պատճառով, որն կարող է տեղի ունենալ 12 ամսվա ընթացքում կամ մինչև պայմանագրի համաձայն մարման ժամկետը, եթե այն ավելի կարճ է («12 ամսվա ակնկալվող պարտքային կորուստներ»): Եթե Ընկերությունը նույնականացնում է պարտքային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչման պահից, ապա ակտիվը փոխանցվում է 2-րդ դաս, և տվյալ ակտիվի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են ողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա, այսինքն, մինչև պայմանագրի համաձայն մարման ժամկետը, սակայն հաշվի առնելով ստացված կանխավճարները, եթե այն նախատեսված է («ամբողջ ժամկետի համար ակնկալվող պարտքային կորուստներ»): Եթե Ընկերությունը որոշում է, որ ֆինանսական ակտիվը արժեզրկված է, ապա ակտիվը փոխանցվում է Դաս 3 և ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են որպես ակնկալվող պարտքային կորուստներ ամբողջ ժամկետում:

Ֆինանսական ակտիվների դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն դուրս են գրվում, երբ Ընկերությունը սպառել է դրանց հավաքագրելու բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրահանգել է, որ այդպիսի ակտիվների փոխհատուցման հետ կապված ակնկալիքները անհիմն են: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ապաճանաչում: Ընկերությունը կարող է դուրս գրել ֆինանսական ակտիվները, չնայած այդ գումարների

վերականգնման (ստացման) համար կիրառվում են հարկադրման միջոցներ, բայց ողջամիտ ակնկալիքներ չկան:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչում

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ,

(ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ

(բ) Ընկերությունը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ (i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու պարզևատրումները կամ (ii) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով նաև ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատուցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Վերահսկողությունը համարվում է պահպանված, եթե մյուս կողմը գործնականում չի կարող ակտիվն ամբողջությամբ վաճառել չփոխկապակցված երրորդ կողմի՝ առանց վաճառքի վրա լրացուցիչ սահմանափակումներ դնելու անհրաժեշտության:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Դեբիտորական պարտքերը չափվում են սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ զեղչման ազդեցությունը զգալի է: Այս դեպքում դեբիտորական պարտքը չափվում է զեղչված արժեքով:

Տրված փոխառություններ

Սկզբնական ճանաչման պահին անտոկոս և ցածր տոկոսադրույքով տրված ժամկետային փոխառության զեղչումից (իրական արժեքով չափումից) առաջացած զուտ արդյունքը (վնասը) ճանաչվում է

- սեփական կապիտալում, եթե ֆինանսական ակտիվը մասնակիցների ու նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունների գծով է, և
- շահույթում կամ վնասում, եթե ֆինանսական ակտիվը այլ կողմերի գծով է:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները դրամարկղում դրամական միջոցներն են և ցպահանջ ավանդները: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Որպեսզի ներդրումները որակվեն որպես դրամական միջոցների համարժեքներ, դրանք պետք է լինեն ազատ փոխարկելի՝ նախապես հայտնի դրամական գումարներով, և դրանց արժեքի փոփոխման ռիսկը պետք է լինի ոչ նշանակալի: Հետևաբար, ներդրումները սովորաբար դասվում են դրամական միջոցների համարժեքների շարքին միայն այն դեպքում, եթե դրանք ունեն մարման կարճ ժամկետ, օրինակ՝ ձեռքբերման օրվանից երեք ամիս, կամ ավելի քիչ: Բանկային օվերդրաֆտները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, կազմում են Ընկերության դրամական միջոցների կառավարման բաղկացուցիչ մասը և, որպես բաղադրիչ, դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում ներառվում են դրամական միջոցներում և դրամական միջոցների համարժեքներում, իսկ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ պարտավորություններում:

4.8 Ֆինանսական պարտավորություններ

Ճանաչում

Ընկերությունը ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչում է, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ապահանջում

Ընկերությունը ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) ապահանջում է, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Ապահանջված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված կամ վճարվելիք հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Գոյություն ունեցող փոխառուի և փոխատուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակությունը հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորության կամ դրա մի մասի պայմանների նշանակալի վերափոխումը (անկախ այն բանից, արդյոք այն վերագրելի է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններին) հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում:

Ֆինանսական պարտավորությունների չափման խմբեր

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող, բացառությամբ՝ (i) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների, և (ii) ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի և վարկերի տրամադրման պարտավորությունների:

Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր

Սկզբնական ճանաչման պահին կրեդիտորական պարտքը չափվում է սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ գեղչման ազդեցությունը զգալի է: Այս դեպքում կրեդիտորական պարտքը չափվում է գեղչված արժեքով:

Ստացված վարկեր և փոխառություններ

Ստացված վարկը և փոխառությունը սկզբնապես չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը:

Սկզբնական չափումից հետո ստացված վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.9 Պետական Շնորհներ

Պետական շնորհները, որոնց հիմնական պայմանը Ընկերության կողմից ոչ ընթացիկ ակտիվներ գնելը, կառուցելը կամ այլ կերպ ձեռք բերելն է, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ և սխտեմատիկորեն փոխանցվում են տարվա արդյունք՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Շնորհները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում պարպերաբար այն ժամանակաշրջանների ընթացքում, երբ Ընկերությունը որպես ծախս է ճանաչում դրանց համապատասխան ծախսումները, որոնց փոխհատուցման համար նախատեսված են շնորհները: Որոշակի ծախսերի համար տրված շնորհները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում նույն ժամանակաշրջանում, որում ճանաչվում են այդ համապատասխան ծախսերը: Նմանապես, մաշվող(ամորտիզացվող) ակտիվներին վերաբերող շնորհները սովորաբար ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանների ընթացքում և այն համամասնություններով, որոնք համապատասխանում են այդ ակտիվների մաշվածության ծախսերի ճանաչմանը:

4.10 Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

(ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,

(բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները,

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությանը մատուցում են ծառայություններ, Ընկերությունը աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

(ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղջված գումարը, Ընկերությունը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,

(բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

(ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,

(բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերությունն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

4.11 Վարձակալություն

Վարձակալության գծով պարտավորությունները չափվում են վարձակալության ժամկետի դիմաց վարձատուին վճարվելիք պայմանագրային վճարների ներկայիս արժեքով, որպես զեղչային դրույքաչափ կիրառելով վարձակալության ներհատուկ դրույքաչափը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ (ինչպես սովորաբար լինում է), երբ դրույքաչափը հեշտ որոշելի չէ: Այդ դեպքում օգտագործվում է Ընկերության կողմից վարձակալության մեկնարկի դրությամբ լրացուցիչ վարկերի ներգրավման տոկոսադրույքը: Վարձակալության գծով փոփոխական վճարները ներառվում են վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ միայն այն դեպքում, երբ նրանք կախված են ինդեքսից կամ դրույքաչափից: Նման դեպքերում վարձակալության պարտավորության սկզբնական չափումը ենթադրում է, որ փոփոխական տարրը կմնա անփոփոխ ամբողջ վարձակալության ժամկետում: Վարձակալության այլ փոփոխական վարձավճարները ծախսվում են այն ժամանակահատվածում, որին նրանք վերաբերում են:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է վարձակալության պարտավորության չափով՝ հանած ստացված գեղջով, և գումարած:

- վարձակալության մեկնարկի դրությամբ կամ դրանցի առաջ վճարված գումարները,
- սկզբնական ուղղակի ծախսումները, և
- ճանաչված վերականգնման պահուստի գումարը, եթե Ընկերությունը ունի պայմանագրային պարտավորություն վերականգնելու վարձակալված ակտիվը

Սկզբնական ճանաչումից հետո վարձակալության գծով պարտավորությունը ավելացվում է տոկոսային ծախսի գումարով և նվազեցվում կատարված վճարների գումարով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը ամորտիզացվում է ուղիղ-գծային մեթոդով՝ վարձակալության մնացորդային ժամկետի և ակտիվի օգտագործման մնացորդային ժամկետի նվազագույն ժամկետում:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ընկերությունը օգտագործման իրավունքով ակտիվներ չունի:

4.12 Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ

Ճանաչում

Պահուստը ճանաչվում է, երբ՝

ա) Ընկերությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք:

բ) հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և

գ) պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Պայմանական պարտավորությունը և պայմանական ակտիվը չեն ճանաչվում:

Չափում

Որպես պահուստ ճանաչված գումարը իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկա պարտականությունը մարելու համար պահանջվող ծախսումների լավագույն գնահատականը:

Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Ձեռչման դրույքը (կամ դրույքները) պետք է լինի այն դրույքը (կամ դրույքները)՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Ձեռչման դրույքը չպետք է արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են:

Պահուստը պետք է օգտագործվի միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

4.13 Հասույթ

Չափում

Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնով: Գործարքի գինը այն հատուցման չափն է, որը ակնկալում է Ընկերությունը ստանալ հաճախորդին խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողություն փոխանցման դիմաց, բացառությամբ երրորդ անձանց անունից հավաքագրված գումարների:

Ծառայությունների մատուցում

Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, գործարքից հասույթը ճանաչվում է՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա: Գործարքի արդյունքը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել, եթե բավարարվեն հետևյալ բոլոր պայմանները՝

- ա) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը,
- բ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն,
- գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանը,
- դ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի համար կատարված և գործարքն ավարտելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Գործարքի ավարտվածության աստիճանը որոշվում է ներքոթվարկյալ մեթոդներից որևէ մեկով (Ընկերությունը կիրառում է այն մեթոդը, որով հնարավոր է առավել արժանահավատորեն չափել մատուցված ծառայությունները)՝

- ա) կատարված աշխատանքների ուսումնասիրություն,
- բ) տվյալ ամսաթվի դրությամբ մատուցված ծառայությունների ծավալի և մատուցվելիք ծառայությունների ամբողջ ծավալի հարաբերակցություն, կամ՝
- գ) տվյալ ամսաթվի դրությամբ կատարված ծախսումների և գործարքի գնահատված ընդհանուր ծախսումների ծավալի հարաբերակցությունը:

Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել, հասույթը ճանաչվում է միայն ճանաչված այն ծախսերի չափով, որոնք կփոխհատուցվեն:

Տոկոսներ

Տոկոսները ճանաչվում են, երբ՝

- ա) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն,
- բ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթների գումարը:

Տոկոսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսի մեթոդը:

Վարձակալական եկամուտ

Ներդրումային գույքից վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

4.14 Փոխառության ծախսումներ

Ճանաչում

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն կապված են որակավորվող ակտիվի ձեռք բերման, կառուցման կամ արտադրության հետ, կապիտալացվում են որպես տվյալ ակտիվին վերագրվող ծախսումների (ինքնարժեքի) մի մաս: Մնացած այլ դեպքերում փոխառության ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում կատարվում (հաշվեգրվում) են:

Կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումներ

Այնքանով, որքանով Ընկերությունը միջոցները բացառապես փոխ է առնում որակավորվող ակտիվ ձեռք բերելու նպատակով, փոխառության ծախսումների գումարը, որը ենթակա է այդ ակտիվի վրա կապիտալացման, Ընկերությունը որոշում է որպես փոխառության փաստացի ծախսումներ, որոնք առաջանում են այդ փոխառությունից տվյալ ժամանակաշրջանում՝ հանած այդ փոխառու միջոցների ժամանակավոր ներդրումից ստացվող ցանկացած եկամուտ:

Այնքանով, որքանով Ընկերությունը միջոցները փոխ է առնում ընդհանուր նպատակներով և օգտագործում է որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման (կառուցման, արտադրության) նպատակով, Ընկերությունը կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումների գումարը որոշում է՝ այդ ակտիվի գծով ծախսերի նկատմամբ կիրառելով կապիտալացման դրույքը: Կապիտալացման դրույքը տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերության չմարված փոխառություններին վերաբերող փոխառության ծախսումների միջին կշռված մեծությունն է, բացառությամբ այն փոխառությունների, որոնք բացառապես կատարվել են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման (կառուցման, արտադրության) նպատակով: Մի ժամանակաշրջանում կապիտալացված փոխառության ծախսումների գումարը չպետք է գերազանցի այդ ժամանակաշրջանում կատարված փոխառության ծախսումներին:

Կապիտալացման մեկնարկը

Ընկերությունը սկսում է փոխառության ծախսումների կապիտալացումը՝ որպես որակավորվող ակտիվի արժեքի մաս, մեկնարկի ամսաթվին: Կապիտալացման համար մեկնարկի ամսաթիվը այն ամսաթիվն է, երբ Ընկերությունը առաջին անգամ բավարարում է հետևյալ բոլոր պայմանները՝

- ա) ակտիվի համար կատարում է ծախսեր,
- բ) կատարում է փոխառության ծախսումներ, և
- գ) ձեռնարկում է այն աշխատանքները, որոնք անհրաժեշտ են՝ ակտիվը օգտագործման կամ վաճառքի նախատեսված վիճակի բերելու համար:

Կապիտալացման դադարեցումը

Ընկերությունը դադարեցնում է փոխառության ծախսումների կապիտալացումը, երբ որակավորվող ակտիվը օգտագործման կամ վաճառքի նախատեսված վիճակի բերելու համար անհրաժեշտ աշխատանքներն ըստ էության կատարված են:

Երբ Ընկերությունը որակավորվող ակտիվի կառուցումն ավարտում է մաս-մաս, և յուրաքանչյուր մաս պատրաստ է օգտագործման, երբ այլ մասերում կառուցումը դեռևս շարունակվում է, փոխառության ծախ-

սումների կապիտալացումը այդ մասի համար դադարեցնում է, երբ այդ մասն իր նախատեսված օգտագործման կամ վաճառքի նպատակով պատրաստելու համար անհրաժեշտ բոլոր աշխատանքներն ըստ էության ավարտված են:

4.15 Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ

Ֆունկցիոնալ արժույթ

Ֆունկցիոնալ արժույթը որոշելիս Ընկերությունը հաշվի է առնում ստորև նշված գործոնները՝

ա) արժույթը՝

- որը հիմնականում ազդում է ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գների վրա (հաճախ այն արժույթը, որով իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները սահմանվում և հաշվարկները կատարվում են), և
- այն երկրի արժույթը, որի մրցակցային գործոններն ու կանոններն են հիմնականում որոշում իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները,

բ) արժույթ. որը հիմնականում ազդում է ապրանքների մատակարարման կամ ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ աշխատուժի, նյութական և այլ ծախսումների վրա (նշվածը հաճախ այն արժույթն է, որով նման ծախսումները սահմանվում և կատարվում են):

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է:

Սկզբնական ճանաչում

Արտարժույթով գործառնությունը սկզբնապես ճանաչման պահին հաշվառվում է ֆունկցիոնալ արժույթով՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով ֆունկցիոնալ արժույթի և արտարժույթի միջև գործառնության ամսաթվի դրությամբ սփոթ փոխանակման փոխարժեքը:

Որպես սփոթ փոխանակման փոխարժեք ընդունվում է արժույթային շուկայում ձևավորված և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված արտարժույթների միջին փոխարժեքը՝

	31.12.2024	31.12.,2023
	ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ
1 ԱՄՆ դոլար	396.56	404.79
1 Եվրո	413.89	447.90
1 Ռուբլի	3.71	4.50

Հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ տեղեկատվության ներկայացում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին՝

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով փակման փոխարժեքը,

բ) սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են գործառնության ամսաթվի փոխանակման փոխարժեքով և

գ) իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչումը

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

4.16 Շահութահարկ

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե (կփոխհատուցվի բյուջեից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կիրառման մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Այլ տեղեկատվության բացակայության դեպքում Ընկերությունը կիրառում է 18% դրույք՝ հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների և օգտագործվող նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն զեղչվում (դիսկոնտավորվում):

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ստուգվում (վերանայվում) է: Ընկերությունը նվազեցնում է հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքն այն չափով, որքանով որ այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ. որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Ցանկացած այդպիսի նվազեցում վերականգնվում է այն չափով, որքանով որ հավանական է դառնում բավարար հարկվող շահույթի ստացումը:

Եկամուտ կամ ծախս ներկայացում

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը պետք է ճանաչվեն որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվեն տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մեջ, բացառությամբ հարկի այն մասի, որոնք վերաբերում են այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում, ճանաչված են՝

(ա) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում՝ պետք է ճանաչվեն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում,

(բ) ուղղակիորեն սեփական կապիտալում՝ պետք է ճանաչվեն ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընկերությունը համապարփակ ֆինանսական արդյունքի և սեփական կապիտալի հոդվածները ներկայացնում է՝ հանելով համապատասխան հարկային հետևանքները:

Հաշվանցում

Ընկերությունը ընթացիկ հարկային ակտիվները և ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և՛

բ) մտադիր է՝ կամ հաշվարկն իրականացնել (ակտիվը կամ պարտավորությունը մարել) զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ընկերությունը հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք հաշվանցելու հետաձգված հարկային ակտիվները հարկային պարտավորությունների դիմաց, և՛

բ) հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահույթահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից՝

1. նույն հարկատուից (հարկվող միավորից), կամ՝

II. տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվները զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները միաժամանակ՝ յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

4.17 Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններ

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխության հետևանքը, բացառությամբ ստորև շարադրվածի, ճանաչվում է առաջընթաց՝ արտացոլվելով շահույթի կամ վնասի մեջ՝

ա) փոփոխման ժամանակաշրջանում, եթե փոփոխությունն ազդում է միայն տվյալ ժամանակաշրջանի վրա, կամ

բ) փոփոխման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունը երկուսի վրա էլ ազդում է:

Այնքանով, որքանով հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունն առաջացնում է ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն կամ առնչվում է սեփական կապիտալի որևէ հոդվածի հետ, այն ճանաչվում է համապատասխան ակտիվի, պարտավորության կամ սեփական կապիտալի հոդվածի հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման միջոցով՝ փոփոխության ժամանակաշրջանում:

Այն դեպքերում, երբ դժվար է տարբերակել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունից, այն դիտվում է որպես հաշվառման գնահատման փոփոխություն՝ համապատասխան բացահայտմամբ:

4.18 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում փոփոխություններ

Ընկերությունը փոփոխում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը միայն այն դեպքում, եթե այդ փոփոխությունը՝

ա) պահանջվում է որևէ ՖՀՄՍ-ով, կամ

բ) հանգեցնում է ֆինանսական հաշվետվություններում Ընկերության ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական արդյունքների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գործառնությունների, այլ դեպքերի և իրադարձությունների ազդեցության վերաբերյալ առավել արժանահավատ և տեղին (ռեկանտ) տեղեկատվության ներկայացմանը:

Եթե Ընկերությունը հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, ապա հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է նախորդող ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ՝ հետ գնալով այնքան ժամանակաշրջան, որքան քաղաքականության հետընթաց կիրառումը իրագործելի է: Հետընթաց կիրառությունը նախորդող ժամանակաշրջանի նկատմամբ իրագործելի չէ, քանի դեռ հնարավոր չէ որոշել այդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական և վերջնական մնացորդների կուտակային հետևանքը: Ճշգրտման հանրագումարը, որը վերաբերում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված ժամանակաշրջաններին նախորդող ժամանակաշրջաններին, վերագրվում է ամենավաղ ժամանակաշրջանում ներկայացված սեփական կապիտալի յուրաքանչյուր ազդեցություն կրած բաղադրիչի սկզբնական մնացորդին: Սովորաբար, ճշգրտումը վերագրվում է չբաշխված շահույթին: Այնուամենայնիվ, ճշգրտումը կարող է վերագրվել սեփական կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչի (օրինակ՝ մեկ այլ ՖՀՄ-ի պահանջները բավարարելու նպատակով):

Երբ Ընկերության համար անիրագործելի է հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառել հետընթաց՝ բոլոր նախորդող ժամանակաշրջանների նկատմամբ նոր քաղաքականության կիրառման կուտակային հետևանքը որոշելու անկարողության պատճառով, ապա Ընկերությունը նոր քաղաքականությունը կիրառում է առաջընթաց՝ հնարավոր ամենավաղ ժամանակաշրջանից սկսած: Այդ դեպքում Ընկերությունը հաշվի չի առնում ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի՝ մինչ այդ ամսաթիվն առաջացող կուտակային ճշգրտման բաժինը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություն թույլատրվում է, եթե նույնիսկ հնարավոր չէ այդ քաղաքականությունը առաջընթաց կիրառել ցանկացած նախորդող ժամանակաշրջանի համար:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2024թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2024թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) և ՀՀՄՄԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից: Ընկերությունը չի կիրառել որևէ ստանդարտ կամ փոփոխություն, որը նախկինում ընդունվել է, բայց ներկայումս դեռ գործող չէ:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

- «Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ» (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ),
- «Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառք և հետադարձ վարձակալությամբ գործարքներում» (ՖՀՄՄ 16 փոփոխություններ),
- «Մատակարարման շղթայի ֆինանսավորման մեխանիզմներ» (ՀՀՄՄ 7 և ՖՀՄՄ 7 փոփոխություններ),
- «Կովենանտով ոչ ընթացիկ պարտավորություններ» (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ)

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառելի են 2025թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, ղեկավարության կանխատեսմամբ որևէ էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- «Փոխանակելիության բացակայություն» (ՀՀՄՄ 21 փոփոխություն)
- «Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ» (ՖՀՄՄ 9 և ՖՀՄՄ 7 փոփոխություններ)
- ՖՀՄՄ 18 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և բացահայտում»
- ՖՀՄՄ 19 «Դուստր ձեռնարկություններ առանց հանրային հաշվետվողականության. բացահայտումներ»

4.19 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ընկերությունը ճշգրտում է իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Ընկերությունը չի ճշգրտում իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած չճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Եթե շահաբաժինները առաջադրվում կամ հայտարարվում են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո, Ընկերությունը չի ճանաչում այդ շահաբաժինները որպես պարտավորություն՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

4.20 Սխալներ

Ընկերությունը ուղղում է նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալները հետընթաց (բացառությամբ երբ անիրագործելի է կոնկրետ ժամանակաշրջանի վրա սխալի հետևանքների կամ դրա կուտակային հետևանքների որոշումը) դրանց հայտնաբերումից հետո հրապարակման համար հաստատված առաջին ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթում՝

ա) վերահաշվարկելով ներկայացված այն նախորդող ժամանակաշրջանի (ժամանակաշրջանների) համեմատելի գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը, կամ

բ) եթե սխալը տեղի է ունեցել նախքան մինչև ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանը, ապա ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ամենավաղ ժամանակաշրջանի համար:

5. Փոխկապակցված անձանց հետ գործարքների սկզբնական ճանաչում

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը ունենում է գործարքներ իր կապակցված կողմերի հետ: ՖՀՄՍ 9 պահանջում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչում՝ հիմնվելով իրենց իրական արժեքների վրա: Դատողությունը կիրառվում է որոշելու, թե արդյոք գործարքները գնահատվում են շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույքներով, երբ առկա չէ ակտիվ շուկա նման գործարքների համար: Դատողության համար հիմք է հանդիսանում չկապակցված կողմերի հետ նման տեսակի գործարքների գնահատումը և արդյունավետ տոկոսադրույքի վերլուծությունը:

6. Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը կարևոր գնահատում է, որը իրականացվում է մեթոդաբանության, մոդելների և բազային տվյալների օգտագործմամբ: Հետևյալ բաղադրիչները զգալի ազդեցություն ունեն պարտքային կորուստների գնահատված պահուստի վրա՝ դեֆոլտի որոշումը, պարտքային ռիսկի էական աճը, դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի ենթարկվածությունը ռիսկին և դեֆոլտի դեպքում կորստի գումարը, ինչպես նաև մակրոտնտեսական սցենարների մոդելները:

7. Պարտքային ռիսկի էական աճ

Պարտքային ռիսկի էական աճի փաստման համար Ընկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի սկսվելու ռիսկը համեմատում է սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի սկսվելու ռիսկի հետ: Գնահատման գործընթացը դիտարկում է պարտքային ռիսկի հարաբերական աճը, այլ ոչ թե հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտքային ռիսկի կոնկրետ մակարդակը:

8. Հիմնական միջոցներ

Միջոցներ	Հոլանդական	Շենք- շինություններ	Կառուցված ծրներ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Արտարդրատնտեսական գույք, այլ ՀՄ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Միջոցներ								
Սկզբնական արժեք								
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	92,273	124,389	6,912	1,396,092	101,958	99,726	116,655	1,938,005
Ավելացում		275,654		223,838		419	924	500,835
Օտարում/դուրս գրում				(5)	(11,000)		(5)	(11,010)
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	92,273	400,043	6,912	1,619,925	90,958	100,145	117,574	2,427,830
Ավելացում				51,725		104		51,829
Օտարում/դուրս գրում						-	(2)	(2)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	92,273	400,043	6,912	1,671,650	90,958	100,249	117,572	2,479,657
Կուտակված մաշվածություն								
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.		45,571	2,875	846,651	76,192	86,138	22,180	1,079,607
Տարվա մաշվածություն		10,337	346	86,792	9,012	4,975	1,156	112,618
Օտարում/դուրս գրում				(5)	(11,000)		(5)	(11,010)
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.		55,908	3,221	933,438	74,204	91,113	23,331	1,181,215
Տարվա մաշվածություն		17,127	346	113,022	2,376	4,662	949	138,482
Օտարում/դուրս գրում		73,035	3,567	1,046,460	76,580	95,775	24,280	1,319,697
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.								
Հաշվեկշռային արժեք								
31 դեկտեմբերի 2023թ.	92,273	344,135	3,691	686,487	16,754	9,032	94,243	1,246,615
31 դեկտեմբերի 2024թ.	92,273	327,008	3,345	625,190	14,378	4,474	93,292	1,159,960

9. Պաշարներ

‘000 դրամ	Մնացորդ	Մնացորդ
	31.12.2024թ.	31.12.2023թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	18,792	19,809
• հումք և նյութեր	14,799	14,607
• վառելիք	1,641	808
• այլ նյութեր, գործիքներ	2,352	4,394

2024թ. որպես ծախս ճանաչված պաշարների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 35,473 հազար դրամ, 2023թ-ին՝ 30,644 հազար դրամ:

10. Դեբիտորական պարտքեր

‘000 դրամ	Մնացորդ	Մնացորդ
	31.12.2024թ.	31.12.2023թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	72,141	75,444
• մտուցված ծառայություններից	72,141	75,444

11. Տրված կանխաճարներ

‘000 դրամ	Մնացորդ	Մնացորդ
	31.12.2024թ.	31.12.2023թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	35,431	6,952
• նյութեր ձեռք բերելու համար	84	641
• ծառայությունների համար	1,570	5,776
• այլ	33,777	535

Հաշվետու տարում տրված այլ կանխավճարներում ներառված է 17.12.2024թ-ի ԲՄԱՊՁԲ-24/1 ծածկագրով պետական կարիքների համար ապրանքների մատակարարման պետական գնման պայմանագրի շրջանակներում որպես բանկային երաշխիք տրամադրված 33,729,0 հազար դրամը:

12. Տրված փոխառություններ

‘000 դրամ	Մնացորդ	Մնացորդ
	31.12.2024թ.	31.12.2023թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	49,000	63,192
• «Երկրագործության գիտական կենտրոն» ՓԲԸ	25,000	-
• «Գյումրիի սելեկցիոն Կայան» ՓԲԸ	24,000	30,000
• «Ստանդարտացման և չափագիտության ազգային մարմին» ՓԲԸ Արցախի մասնաճյուղ	-	33,192

13. Դրամական միջոցներ

Ընդամենը, այդ թվում՝	Մնացորդ	Մնացորդ
	31.12.2024 ‘000 դրամ	31.12.2023թ. ‘000 դրամ
• դրամարկղում	1,172,053	422,649
• բանկում՝ արժույթով	-	-
• բանկում՝ արտարժույթով	1,167,896	412,001
• բանկում՝ արտարժույթով	4,157	10,648

14. Սեփական կապիտալ

Սեփական կապիտալը ձևավորված է կուտակված շահույթից՝ ներառյալ հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) ֆինանսական արդյունքը, գլխավոր և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատման պահուստներից, էմիսիոն եկամտից և կանոնադրական կապիտալից, որը կազմում է 244 749 000 (երկու հարյուր քառասունչորս միլիոն յոթ հարյուր քառասունինը հազար) դրամ, որը կազմում է 81583 (ութսունմեկ հազար հինգ հարյուր ութսուներեք) հատ հասարակ (սովորական) անվանական ոչ փաստաթղթային բաժնետոմս, մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 3000 (երեք հազար) դրամ: Բոլոր 81583 բաժնետոմսերը տեղաբաշխված են, սեփականության իրավունքով պատկանում են Հայաստանի Հանրապետությանը, ի դեմս Էկոնոմիկայի նախարարությանը, լրիվ վճարված են: Հաշվետու տարում Ընկերությունը 2023թ-ի զուտ շահույթից բաշխել է 76,742 հազ. դրամի չափով շահաբաժիններ:

15. Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

‘000 դրամ	Մնացորդ	Մնացորդ
	31.12.2024թ.	31.12.2023թ.
Ընդամենը՝	1,766,878	1,158,369

16. Կրեդիտորական պարտքեր

‘000 դրամ	Մնացորդ	Մնացորդ
	31.12.2024թ.	31.12.2023թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	19,628	9,707
• հոմքի, նյութերի ձեռքբերումից	104	9,707
• ծառայությունների ձեռքբերումից	5,625	-
• ստացված ՀՄ-ների ձեռքբերումից	13,899	-

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերը տոկոսային չեն և, որպես կանոն, մարվում են 30 օրվա ընթացքում:

17. Ստացված կանխաճարներ

‘000 դրամ	Մնացորդ	Մնացորդ
	31.12.2024թ.	31.12.2023թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	21,122	15,446
• նյութեր ձեռք բերելու համար	-	-
• ծառայությունների համար	21,122	15,381
• այլ	-	65

18. Այլ հարկեր և պարտադիր վճարներ

‘000 դրամ	Մնացորդ	Մնացորդ
	31.12.2024թ.	31.12.2023թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	38,557	39,643
• ԱԱՀ	13,729	18,593
• եկամտային հարկ	22,032	18,832
• սոց. վճար	1,507	2,191
• այլ վճարներ	1,289	27

19. Վաճառքներ

‘000 դրամ	2024թ.			2023թ.		
	Հասույթ	Ինքնարժեք	Շահույթ	Հասույթ	Ինքնարժեք	Շահույթ
Ընդամենը, այդ թվում՝	1,155,246	(754,249)	400,997	1,026,136	(667,916)	358,220
• ծառայությունների մատուցումից	1,155,246	(754,249)	400,997	1,026,136	(667,916)	358,220

20. Գործառնական այլ եկամուտներ (ծախսեր)

‘000 դրամ	2024թ.	2023թ.
Այլ եկամուտներ (օգուտներ) ընդամենը, այդ թվում՝	24,043	21,804
• գործառնական վարձակալությունից	16,094	17,723
• մուտքավճար ԱԳԿ	2,066	2,985
• այլ	5,883	1,096

‘000 դրամ	2024թ.	2023թ.
Այլ ծախսեր (վնասներ) ընդամենը, այդ թվում՝	(3,377)	(1,724)
• խոտանի գծով	(2,491)	-
• այլ	(886)	(1,724)

21. Վարչական ծախսեր

‘000 դրամ	2024թ.	2023թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	(361,027)	(292,802)
Աշխատավարձի գծով ծախսեր	(229,670)	(207,592)
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	(4,823)	(11,568)
Հիմնական միջոցների և ՈչՆԱ-ի մաշվ. սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	(33,190)	(23,463)
Պահպանության ծախսեր	(5,627)	(4,491)
Փոստի և հեռահաղորդակցության գծով ծախսեր	(3,521)	(3,575)
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	(26,096)	(25,391)
Բանկային ծառայություն, ապահովագրական ծախսեր	(232)	(225)
Զփոխհատուցվող հարկեր	(13,270)	(5,970)
Այլ վարչական ծախսեր	(44,598)	(10,527)

22. Ֆինանսական եկամուտներ

‘000 դրամ	2024	2023
Ընդամենը, այդ թվում՝	20,303	15,951
• ավանդներից	19,261	15,951
• տրամադրած փոխառություններից	1,042	-

23. Շահութահարկ

‘000 դրամ	2024	2023
• շահույթ (վնասում) ճանաչված շահութահարկի գումար, այդ թվում՝	(39,873)	(33,691)
o ընթացիկ հարկի գծով	(39,873)	(33,691)
o հետաձգված հարկի գծով ծախս/եկամուտ	-	-

24. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման նպատակները և քաղաքականությունը

Ընկերության հիմնական ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը: Ֆինանսական պարտավորությունների հիմնական նպատակն է Ընկերության գործառնությունների ֆինանսավորումը: Ընկերությունը ունի առևտրային դեբիտորական պարտքեր, դրամական միջոցներ:

Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության և շուկայական ռիսկերի: Ընկերության ղեկավարությունը վերահսկում է այդ ռիսկերի կառավարման գործընթացը:

Պարտքային ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի մի կողմը իր պարտականությունների չկատարմամբ մյուս կողմի համար կառաջացնի ֆինանսական կորուստ: Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկին՝ կապված գործառնական գործունեության (հիմնականում առևտրային դեբիտորական պարտքեր) և ներդրումային գործունեության (տրված փոխառություններ) հետ:

Վաճառքների գծով պարտքային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է հաշվապահության կողմից: Դեբիտորական պարտքերի գծով իրականացվում է կանոնավոր մոնիտորինգ: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրականացվում է բոլոր գնորդների համար արժեզրկման (անհավաքագրելիության) ստուգում՝ անհատական հիմունքով: Հաշվարկները սահմանվում են անցյալում փաստացի կրած վնասների հիման վրա: Պարտքերի համար ապահովություն չի պահանջվում: Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի ռիսկի համակենտրոնացումը գնահատվում է ցածր:

Իրացվելիության ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ Ընկերությունը դժվարություններ կունենա իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Ընկերությունը իրականացնում է դրամական միջոցների ղեֆինցիտի ռիսկի նկատմամբ վերահսկողություն՝ օգտագործելով շարունակական իրացվելիությունը պլանավորելու գործիքը:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները հավասար են չզեղված պայմանագրային վճարումներին, բացառությամբ ստացված անտոկոս փոխառությունների:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների մարման վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվություն՝ հիմնված չզեղված պայմանագրային վճարումների վրա:

Շուկայական ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է երեք տեսակի ռիսկ՝ արժույթային ռիսկ, տոկոսադրույքային ռիսկ և այլ գնային ռիսկ: Շուկայական ռիսկին ենթարկվող

Ֆինանսական գործիքները ներառում են գնումների գծով կրեդիտորական պարտքերը, ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը, վաճառքների գծով դեբիտորական պարտքերը, դրամական միջոցները:

Արժույթային ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության ռիսկին ենթարկվում է արտարժույթով գնումների գծով կրեդիտորական պարտքերը և վաճառքների գծով դեբիտորական պարտքերը: Արժույթները, որոնք հիմնականում առաջացնում են նման ռիսկ, հետևյալն են՝ ԱՄՆ դոլար, Եվրո:

Ընկերությունն ունի արտարժույթով գնանշված հետևյալ ֆինանսական գործիքները,

Հոդված	2024			2023		
	USD	EUR	RUB	USD	EUR	RUB
Ընթացիկ ակտիվներ	2,703	2,444	7,382	192	3,343	2,968
Դեբիտորական պարտքեր					16	2,612
Տրված կանխավճարներ	1,880			162		
Դրամական միջոցներ	823	2,444	7,382	30	3,326	356
Ընթացիկ պարտավորություններ			540		16	356
Ստացված կանխավճարներ			540		16	356
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր						
Զուտ հաշվեկշիռ	2,703	2,444	6,842	192	3,327	2,612

Աղյուսակում ներկայացված է ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի և Ռուսական ռուբլու փոխարժեքների հնարավոր փոփոխության նկատմամբ զգայունությունը՝ այլ փոփոխականների հաստատուն լինելու դեպքում: Ընկերության նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցությունը պայմանավորված է դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքների փոփոխություններով: Այլ արժույթների փոփոխությունների նկատմամբ Ընկերության ենթարկվածությունը էական չէ:

	ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի փոփոխություն	Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցությունը ('000 դրամ)	Եվրոյի փոխարժեքի փոփոխություն	Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցությունը ('000 դրամ)	Ռուսական ռուբլու փոխարժեքի փոփոխություն	Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցությունը ('000 դրամ)
2023թ.	+5%/-5%	(10)/10	+5%/-5%	(166)/166	+5%/-5%	(131)/131
2024թ.	+5%/-5%	(135)/135	+5%/-5%	(122)/122	+5%/-5%	(342)/342

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն՝ շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով:

Այլ գնային ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայական գների փոփոխությունների (բացի տոկոսադրույքային ռիսկից և արժույթային

ոիսկից առաջացողներից) արդյունքում, անկախ այն բանից, թե այդ փոփոխությունները պայմանավորված են առանձին ֆինանսական գործիքին կամ դրա թողարկողին հատուկ գործոններով, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր նմանատիպ ֆինանսական գործիքների վրա ազդող գործոններով:

Այլ գնային ռիսկերի ազդեցությունը էական չէ:

25. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ

Առանցքային կառավարչական անձնակազմին հատուցումներ

Առանցքային կառավարչական անձնակազմին կարճաժամկետ հատուցումները (աշխատավարձ) 2024թ. կազմել է 173,646 հազար դրամ (2023թ.՝ 152,356 հազար դրամ): Առանցքային կառավարչական անձնակազմին այլ հատուցումներ չեն եղել:

26. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև վավերացման ամսաթիվը որևէ դեպք կամ գործարք տեղի չի ունեցել, որը կարող է նշանակալի լինել Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ֆինանսական արդյունքի համար:

Արսեր Բարսեղյան
«Ստանդարտացման և չափագիտության
ազգային մարմին» ՓԲԸ տնօրենի ժ/պ

Լուսինե Մովսիսյան
Փորձագետ հաշվապահ